

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA — ERDÉLYI IPAR

Erdély és Bánság kis- és középiparosainak hetilapja. — Az Ipartestületek Szövetsége, az aradi Iparos Otthon, az Ipari Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek Szövetsége és a Timisoarai Vendéglősök és Kávésok Ipartestülete hivatalos lapja. Egy-ülve a timisoarai „Az Iparos”-sal és a „Fodor”-al együtt.

„Tiszteld a tisztet
ipart!”

Dl. Deputat Szabó Béni

a dus inaintea Parlamentului memoriul dogarilor contra nouilor clasificări a butoaelor

„Meseriaşul” s'a ocupat deja de mai multe ori cu nouile dispoziţiuni care ating grav interesele dogarilor prin schimbarea clasificării şi verificării butoaelor. Am amintit că aceste dispoziţiuni ruinează completamente meseriaşii dogari din întreaga ţară. Am arătat că ambele dispoziţiuni sunt aduse fără nici-o cunoştinţă în materie, că vor cauza numai completa ruinare a acestor vechi branşe în interesul unei singure fabrici de butose din Bucureşti. Ne am preocupat amănunţit de cele două memorii înaintate de către trei meseriaşi dogari din Arad, a dlor Stefan Ring, Ladislau Matekovics şi Alexandru Nyársy, locuitori în drept pentru schimbarea acestor dispoziţiuni dăunătoare.

Aflăm acum cu bucurie, că branşa aceasta condamnată la pieire a găsit acum un protector puternic. Cei trei maiştri dogari din Arad, la sfătuirea redacţiunii Meseriaşului au solicitat ajutorul Dlii Deputat Industriei Szabó Béni. Am fost convingi, că nimeni nu va pricepe mai bine plângerea acestei branşe decât el, că acela, care cunoaşte singur, ce înseamnă impunerile exagerate, taxele asigurării sociale, vegzaturile autorităţilor, plata muncitorilor la fiecare sfârşit de săptămână şi afară de toate aceasta stagnarea atelierelor. Am ştiut că numai un adevărat meseriaş va pricepe ce înseamnă lupta zilnică pentru asigurarea traiului. Si nu ne-am înşelat.

Dl Szabó Béni nu s'a dus cu memoriile maiştrilor dogari din Arad la registratura Ministerului competent, ca acolo să fie înmormântat ani de zile, ci le a adus inaintea Parlamentului însoţite de obicinuitele D-sale cuvântări frumoase. Prin

acest gest a făcut dovada, că multiplele neajunsuri ale micilor industriaşi sunt însemnate, soluţionarea favorabilă şi urgentă a acestei probleme este îndatorirea Parlamentului menit să vegheze asupra prosperităţii naţionale.

Mai jos comunicăm în întregime cuvântarea Dlii Deputat Szabó Béni cu care a însoţit memoriul dogarilor:

Domnule Preşedinte, Domnilor Deputaţi,
Mă adresez Domnului Ministru al Industriei şi Comerţului şi cu onoare fac următoarea comunicare:

În Monitorul Oficial Nr. 21 din 26 Ianuarie 1934 a apărut Decretul Regal Nr. 82, care schimbă completamente dispoziţiile apărute în Monitorul Oficial Nr. 24 din 1 Mai 1910, care schimbă clasificarea şi verificarea butoaelor, cauzând prin aceasta pagube enorme meseriaşilor dogari.

Anume aceşti meseriaşi dispun de un material însemnat pregătit, al căror volum nu corespunde celui prevăzut în dispoziţiile luate şi astfel acest material nu poate fi adus în circulaţie. Mai departe, la această branşa materialul lemnos este procurat cu câţiva ani înainte, din care se află o cantitate mare depozitată pentru pregătirea butoaelor, care material este de o dimensiune ce nu corespunde celei din dispoziţiuni.

În baza celor de mai sus, cu onoare rog pe Domnul Ministru al Industriei şi Comerţului să binevoiască a dispune revocarea dispoziţiilor dăunătoare şi să binevoiască a acorda întreaga Sa sollicitudine pt. soluţionarea favorabilă a cererii Sindicatului Maestrilor Dogari din Arad, anexat aci în original.

Szabó Béni nem az illetékes miniszteriumi igazgatói iroda iktatójába vitte az aradi kádármesterek memorandumát, hogy az idők végtelenségéig sárguljon ott és porosodjék, hanem szép beszéd kíséretében a parlament nyilvánossága elé terjesztette. Ekés és minden szónál szebben beszélő bizonyítékát szolgáltatva ezzel annak, hogy a szegény kisiparosok buja-baja fontos, az egész országot érdeklő probléma és orvoslásának nem kevésbé az egész ország sorsa fölött dönteni hivatalos parlament sürgős teendőjét kell képeznie.

Szabó Béni beszédét, amelynek kíséretében a hó 5-én az aradi kádárok emlékiratát a képviselőház asztalára helyezte, alább teljes egészében közöljük:

Elnök Ur, Képviselő Urak!

Van szerencsém a mélyen tisztelt ipar- és kereskedelmi miniszteriumhoz a következő előterjesztést intézni:

1934. január 26-án a Hivatalos Lap 21-ik számában, 82 szám alatt egy királyi rendelet jelent meg, amely alapján megváltoztatta a hordók osztályozására és hitelesítésére vonatkozó, 1910. május 1-én, a Hivatalos Lap 24-ik számában megjelent rendelkezéseket, mérhetetlen károkat okozva ezáltal az ország kádáriparosainak.

Ugyanis ezeknek a kádáriparosoknak tekintélyes mennyiségű kész árujuk van, amelyeknek tartalmán nem felel meg a rendeletnek és így azok nem hozhatók forgalomba. Továbbá ennél az iparágban a faanyagot sok évvel előre szokták beazonosítani, így azokból szintén nagy készlet van raktáron, amelyeknek méretét nem felelnek meg a rendeletben előírt méreteknek és ezért feldolgozásuk lehetetlen, míltal az amugy is leszegényedett kádáriparosokat újabb súlyos csapás éri.

Tisztelettel kérem ezért az ipar- és kereskedelmi miniszter urat, szíveskedjék fenti sérelmes rendeletet hatályon kívül helyezni és mindenben helyt adni az aradi kádáriparosok szindikátusa által beküldött és az eredetiben idemlékelt beadványban felsorolt kéréseknek.

Törvénytárgyaló előadások az aradi Iparos Kulturházban

E hó 15-én, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel nagyfontosságú iparosgyűlés lesz az aradi Iparos Kulturház nagytermében. REINHART GYULA a forgalmi- és fényüzési adóról szóló új törvényt fogja ismertetni a gyűlésen megjelenő iparosoknak, GABOS JENŐ dr. pedig az egyenes adóról és az illetékekről szóló új törvényeket. A két előadó ismert szakértője az iparosügyekben intézkedő törvényeknek, így előadásuk iránt érthető, hogy őriási érdeklődés nyilvánul meg az aradi iparosok részéről. Az előadók a megjelentek által feltett kérdéseket is készségesen meg fogják válaszolni, így a két előadás felér egy törvénytárgyaló tanfolyammal. Minden aradi iparosnak fontos érdeke, hogy a vasárnapi gyűlésen megjelenjen, mert a törvény nem tudása, — mint azt mindenki nagyon jól tudja, — nem mentesség és az új törvényeket alapos és szakértői magyarázat nélkül nem igen van módjában megismerni az iparosoknak.

A vasárnapi gyűlésen minden iparost szívesen lát az Iparos Otthon elnöksége.

A képviselőház elé vitte Szabó Béni az agyonrendszabályozott hazai kádáriparosság ismert aradi emlékiratát

Annak az idején több cikkben emlékezett meg Az Iparos a súlyos sérelemtől, mely a hazai kádárpárt egy miniszteri rendelet és egy királyi dekretum által érte. Megírtuk, hogy a két intézkedés a szakma kisembereit a legrövidebb időn belül csődbe kergeti és munkanélküli éhezévé fokozza le az ország valamennyi dolgozó kádárségét. Megírtuk, hogy mindkét miniszteriumi intézkedés nélkülöz a szakszertiségnek még a látszatát is; hogy a két rendelethöz a kincstárnak semmi haszna sincsen és hogy azok egyebet, mint a nagymultu szakmának egyetlen bucarestii hordógyár érdekében való teljes tönkretételét, nem eredményezhetnek. Részletesen beszámoltunk arról a két memorandumról is, amit a sérelmes bucarestii intézkedések kivételében három aradi kádármester, Ring István, Matekovics László és Nyársy Sándor illetékes helyre intéztek.

Örömmel jelentjük most, hogy a halálra ítélt

szakma iparoságának hatalmas pártfogója akadt. A három aradi kádármester a két említett emlékiratból az utóbbinak illetékes helyre juttatásával Az Iparos szerkesztőségének javaslatára Szabó Béni iparosképviselőt kérték fel. Tudtuk, hogy a bajba jutott iparos panaszát senki úgy meg nem érti, mint az, aki a saját bőrén tapasztalja, mit jelentenek a magas ipari adók, a betegségléző, a hatóságok vexatúrái, a szombati munkásfizetés és mindezek tetejébe a rossz üzletmenet. Tudtuk, hogy csak egy tényleges iparos érti meg, mert hiszen a saját veszendő életén szenved, hogy az iparosmesterek mindezeket kívül még a sajátmaga és családja fentartásáról is gondoskodnia kell. És feltevésünkben nem is csalódtunk.

Szabó B. nem úgy járt el, ahogy az hasonló esetben, amikor a kérés nem magas honorárium, hanem „az Isten fizesse meg”-jegyében jut el a kijáráshoz, más befolyásos emberek janni szokták.

Jogesetek a kisipar köréből

A szállodás felelőssége az utas által letett dolgokért csak addig az ideig áll fenn, amíg a vendég nála van megszállva. Ha az utas a szállodát elhagyta és dolgait a szálloda portásánál tette le megőrzés végett, a szállodás felelőssége megszűnt és egyedül a portás felelős.

Egy utazó megszállt a „Central” hotelben Clujon. Távozására előtt dolgait a hotel portásának adta át, midőn a szoba árát kifizette. Addig, míg a városból elutazott, még egy pár ügye volt elintézendő és a két koffert a hotelportás szobájában helyezte el. A kofferekért azonban 2 nap elteltével jelentkezett csak, mert közben vidékre utazott.

Tekintettel arra, hogy a kofferek elvesztek, az ügynök a hoteltulajdonost perelte a kárért. Az ügyben a cluji bíróság kimondta, hogy midőn az utas elhagyta a hotelt és a szobát szabadnak nyitvánította, a szálloda tulajdonosa és az ügynök között a jogviszony megszűnt. Az utazó a lakásviszony megszűnté után tehát nem fordulhat kárterítéssel a szálloda tulajdonosa ellen, mert ez éppen az otthálás folytán tartozik fokozott felelősséggel a tárgyakért.

Az utazó a tárgyakat a portásnál a jogviszony megszűnté után hagyta ott és így azért kizárólag csak a portás felel, mint aki a letett tárgyak megőrzését az átvétel folytán elvállalta.

Érdekes jogi eset a kovácsiparból.

Egyik aradmegyei községben egy kovácsmesterhez lovat hoztak patkolni. A kovácsmester inasával a ló megpatkolását elkezdte, de amikor a patkóba a szegeket kezdte beverni, a ló kirugott és a földre vetette magát. A kovácsmester a ló további patkolását megtagadta. A ló gazdája, akinek mezőgazdasági munkához sürgős szüksége volt a lóra, a kovácsmestert a ló patkolására újra megkérte, de az ezt megtagadta, mert szerinte a ló patája meg volt hasadva és e miatt a ló nem tűri a patkolást. A patarepedést az első szeg beverése után azonnal észrevette, amikor a ló kirugott és a kettérepedt patából a viaszanyag kihullott.

A ló gazdája erre a faluban levő másik kovácsmesterhez vitte a lovat megpatkoltatni. Alig kezdte azonban a patkolást a másik kovács, a ló felágaskodott, majd a kovácsmester inasát láb-azáron rugta.

Az inas apja a ló gazdáját súlyos testi sérülés okozta kárért beperelte.

A bíróság a keresetnek helyt adott, mert az állat tulajdonosa felel az állat által okozott kárért. Elmulasztotta ugyanis közölni, holott már tudta, azt a körülményt, hogy az állat megpatkolása milyen veszéllyel jár.

Vakvágás a nyersbőrökön.

Az egyik erdélyi nagy bőrgyár kötelezte magát, hogy a mészárosok szövetségétől minden hónapban a levágott marhák bőreit átveszi.

A szerződő felek a kötelelet megkötötték és kölcsönösen kijelentették, hogy tekintet nélkül a mészárosok által levágott marhák növekvő vagy csökkenő számára, az átvétel mindig a hónap végén történik meg az egész mennyiségre.

A felek kijelentették, hogy a bőröknek jól szózzanak, megfelelően kezelteknek és teljesen hibamenteseknek kell lenniük.

Az átvétel ez alapon hónapokig simán történt. Az árak a mindennapi aradi piaci árak arányában voltak meghatározva.

A szerződés hatodik hónapjában a nyersbőr árak igen leestek a világpiacra, viszont Aradon az árak tartottak voltak.

Az átvéző gyár a bőrök átvételének jó részét megtagadta, mert azokat „vakvágásosoknak” találta. Ez azt jelenti, hogy a nyersbőrt a lenyúzásnál késsel megkarcolták, ami a bőr kikészítése után annak értékét súlyosan csökkenti.

A mészárosok azzal érveltek, hogy a gyár addig kifogás nélkül átvette a bőröket. A gyár

A székelly anyaváros iparossága a pusztító kontárveszedelem, a társadalombiztosító iparosellenes humanizmus, a magas adók és az állami szakiskola tisztességtelen konkurenciája ellen

Az odorheui ipartestület most megtartott közgyűlése iránt a tisztújítás miatt fokozott érdeklődés nyilvánult meg.

A gyűlést Gyarmathy István ipartestületi elnök nyitotta meg. Üdvözölte a megjelenteket, egyben mint elnök elbucszott az ipartestülettől, amelynek megalakulása óta elnöke volt.

Ezután Pluhár Gábor olvasta fel titkári jelentését. Az első részben az odorheui iparosság általános helyzetét vázolta — amely hihetetlenül szomorú — majd így folytatta:

„... És nem elég az iparosságnak a felsorolt gondokkal való küzdelme,

még azt a kis munkaalakmat is elviszi előle, nemcsak városunkban, de az egész országban a törvényes alapokon dolgozó iparosság rákfenéje: a kontárság,

amely ellen hiába fogunk össze, amely ellen hiába törvönny és hatalom, még esideig nem sikerült alkalmazni és módot találni annak kipusztítására.

A kontár, mint a kopó, mindenütt megérzi a szagot és kikutatva a munkalehetőséget, orvul ellopja a becsületes iparos elől a munkát.

A kontárok nevetségesen olcsó áron dolgoznak, mert a közterhekhez nem járulnak hozzá a így lopott keresetük tiszta haszon.

De galádul becsapja az államot is, mert nem igazítja ki azt az adót, amelynek terhe alatt sorra dőlnek ki a törvényes iparosok. Sajnos, ahelyett, hogy minden lelkes mester kötelességének tartaná a kontárság elleni harcban az ipartestület oldalán harcolni,

nánelyek nemcsak, hogy műhelyükben helyet adnak a kontároknak, hanem még szerszámukat is rendelkezésükre bocsátják kenyérkeresetük elrablójának.

Itt tenni kell valamit. Az ipartestület sok tisztességes adófizető iparosa nevében kéri az illetékes hatóságokat, hogy

ne csak minimális büntetéssel illessék a kontárokat, hanem biztos és erős kézzel vágják ki az iparosság testéből ezt a fehélyt...

Továbbiak során az új betegségyűző díjakról van szó. Nem jajdulhatunk fel elég hangosan kisiparosságunk újabb terhe, a társadalombiztosító törvény alapján kirótt illetékek ellen, a mely ismételt felkavarta az ország egész iparosságának amugy is hullámzó békéjét és nyugalmát. Ez az újabb elviselhetetlen és jogtalan teher megduplázása annak az adónak, amelyet már így sem bír ki az iparosság. A „humanitás” nevében tesznek tönkre bennünket, a „gondoskodással” ütök el gyerekeink kezéből a kenyeret, az „emberiesség” jelszavával taglóznak le! Nem vonjuk kétségbe az állam jóhiszemű és céltudatos elgondolását, de határozottan megállapítjuk azt, hogy ezen kötelezettség nem lehet kényszerítő erő, hanem csak önkéntes vállalás!

Ezek előrebocsátása után törvénytisztelatlank nyilatkoztatása mellett és annak keretein belül azonban

linnepőlyesen és a leghatározottabban tiltakozik Odorheui város iparossága ezen járulék kényszerű megfizetése illetve viselése ellen és csatlakozunk az országban elhangzott tiltakozásokhoz és egyhangú követeléshez, a mely ezen minden alapot nélkülöző kényszerítő rendelkezés visszavonását mondja ki, il-

letve, hogy mesterekre a rendelkezés csak önkéntes lehessen!”

Miután a tiltakozást az egész közgyűlés zajosn helyesli, így folytatódik a jelentés:

„A pénzügyminisztérium legutóbb három kérdést intézett az odorheui iparossághoz. És pedig: hogy nem túl nagy-e az adó, van-e valaki, aki nem fizet adót és hogy mérséklések céljából nem történtek-e megvesztegetések? Itt csak az első kérdésre van módunk felelni. Tehát: félreérthetetlenül és hangosan kijelentjük, hogy

nem bírjuk a nagy és alaptalan adókat és a pénzügyminisztérium neccak mindig kérdezzon, hanem tegyen is valamit, mert a legközelebbi kérdésre már az sem lesz, aki feleljen!”

A titkári jelentés után Bogáthy Lajos asztalosmester szólalt fel és tiltakozott az ellen, hogy

az állami szakiskola valószínűleg dumpinget csinál némely iparágban.

Ezután megválasztották az új tisztikart. E szerint: örökös tiszteletbeli elnök: Gyarmathy István. Elnök: Kovács László. Jogtanácsos: dr. Pál Gyula. Ellenőrök: ifj. Nagy Dénes, Szűcs Sámuel, Verestői Lajos. Előjárósági tagok: Szabó Ödön, Kassay Domokos, Szabó Gyula, Verestői Ferenc, Bándi Imre, Kerestély Gyula, Lőrincz József, Csergő Balázs, Hermann Gusztáv, Ungár József, Varga Béla, Kovács Jakab, Cseke Lajos, Bardócz József, Szilágyi Ignác, Bagáthy Lajos, Bodendorffer Gottfrid, Bartók Lajos, Kovács Ernő, Török Mózes, Gyarmathy Istvánné, Fancsali Bálint, Bálint Gábor és Imecs Mihály.

FUTURISTA VICO

— Érdekes kutyája van magának. Nyugodtan ül, csóválja a farkát és szinte érdeklődve nézi, hogy vágja a gazdája a vendég haját...

— Igen, várja, hogy egy kis fülcimpa leessen neki a földre...

aranyoz
ezüstöz
dikkelez
bronzal
rézrel
horganyal
ózzal

galvanizál
elektromos uton

megbízható
szakszerű
olcsó

Kőszeghy Sándor Fia

Arad,

Bul. Reg. Ferdinand 63 - 65.
Dongl-ház.

pedig azzal, hogy a szerződés szerint a bőröknek hibamenteseknek kell lenniük. A „vakvágás” pedig olyan hiba, amely a kidolgozott bőr értékét csökkenti.

A felek szakértők elé vitték az ügyet. A szakértői szemle végül is a gyár győzelmét eredményezte. A szakértők ugyanis a bemutatott nyersbőrökön számos vakvágást találtak. A per így

megegyezéssel végződött. A mészárosok kénytelenek voltak az áruért a nekik megajánlott árat elfogadni.

Tanulság: a szerződést pontosabban kellett volna megszövegezni, arra az esetre is pontos ár-megjelölést kellett volna a szerződésnek tartalmaznia, hogyha a nyersbőrön vakvágások találhatók.

Hogyan döntött a szerzett jogok ügyében a hármass bizottság szakvéleménye alapján a közoktatásügyi miniszter

Az Iparos múlt heti számában közölt általános és részleteiben nem mindenben az eredeti szövegnek megfelelő tudósítás után módunkban van most az építőiparosság szerzett jogai ügyében hozott miniszteri döntésnek megbízhatóbb szövegét közölni. Az alábbi tudósítás az Unversul című lap e hó 5-iki dátummal megjelent cikkének szó szerinti fordítása. A rendeletnek a Hivatalos Lapban való megjelenése után annak gondos fordítását szintén közölni fogjuk. A kérdés óriási fontosságára való tekintettel nem riadunk vissza attól sem, hogy esetleg ismétlésekbe bocsátkozunk.

Az Unversul cikke „Ujabb inkadrálások az Építészeti Kamarába” címen a következőket tartalmazza:

A közoktatásügyi minisztérium, tekintetbe véve Valeriu Roman igazságügyi államtitkárból, Petre Anotnescu, a bucaresti építészeti akadémia rektorából és Statie Ciortan építész, az építész kamarájának dékánjából álló bizottság jelentését, valamennyi az ország területén építészettel foglalkozó olyan egyének, akik az építészeti kamaráról szóló törvény rendelkezésein kívül esnek, az építészeti kamarába való felvételének módjaitra vonatkozólag rendeletet adott ki, amelyben a következőket állapítja meg:

AZ ÉPÍTÉSZETI KAMARABA FELNEM VETT KATEGÓRIÁK

Nem vehetők fel az elismert építészek kamarájába:

a) az új területek (din tinururile alipite) közműves és ácsmeistereit, akiknek meg van az iparengedélyük és akik benyújtották kérvényüket;

b) az építésvezetők a régi királyság területéről, akik erre vonatkozó kérvényeket benyújtottak, de akiknek csak korlátozott joguk volt, a melyeket a bucaresti-i városi mérnöki hivatal állapított külön meg;

c) az új területek régi építőmesterei (Baumeister), akik a régi impériumtól nyerték iparengedélyüket és akik nem tudják igazolni, hogy folytatólagosan, a legutóbbi öt éven keresztül maguk készítették az általuk elvégzett építkezések terveit;

d) az új területek építőmesterei (Baumeister), akik a román hatóságoktól nyerték el iparengedélyüket az előírt vizsgák letétele után.

MILYEN MUNKALATOKAT VÉGEZHETNEK EL A NEM INKADRÁLTAK?

Valamennyi, az a, b, c, d pontokban felvett említett iparosok, habár nem vették fel az építészeti kamarába, továbbra is megtartják szerzett jogukat és folytathatják mesterségüket mint eddig és pedig:

a) a közműves mesterek elvégezhetnek olyan építkezéseket, ahol a falak közötti távolság legfeljebb 6 méter, míg az ácsmeistereket csak ugyanilyen méretezésű, fából készült épületek emelését végezhetik. Ezek közül azok, akik igazolni tudják, hogy ilyen méretezésű épületek tervezését is készítették, továbbra is készíthetik ezen épületek terveit;

b) a régi királyságból építészeti művezetők, diplomával rendelkezők, vagy akik az építészeti kamaráról szóló törvény életbeléptetéséig jogosítva voltak bizonyos határig terjedő tervek készítésére, úgy, ahogy a bucaresti városi mérnöki hivatal által előíratott, megőrzik ezen jogukat továbbra is. Mivel nevezett rendelet szerinti meghatározások az építkezés értékére voltak alapozva és mivel ezen megállapítás alá van vetve a pénzérték emelésének vagy csökkenésének, az illető hatóságok kötelessége a felügyelet, hogy jogukat a jövőben se léphessék túl.

c) a régi impérium által képzett építőmes-

tereknek (Baumeister), akik nem tudták elfogadhatólag igazolni, hogy tervezéseket is végeztek, jogosíthatnak bármilyen építkezés elvégzésére, azonban csak mint egyszerű felépítő azon épületeknek, amelyeknek tervezését a törvény által engedélyezett építész készítette el

Az elismert jogok most már véglegesek.

Az építészeti kamara dékánja fel van jogosítva, hogy az engedélyezett építészeken kívül mindazok neveit is külön táblába felvegye, akiknek az építészeti akadémia a fentiek szerint valamilyen szerzett jogot elismert. Ezen listák egyszerűságonkorra lezárandók és azokba a jövőben senki sem vehető fel.

Kétségtelen, hogy a háromtagú bizottság jogi és szakvéleménye alapján hozott közoktatásügyi miniszteri döntés respektálja a szerzett jogokat, tehát örömhirt jelent a hosszú idő óta ki-nos bizonytalanságban tartott erdélyi és bánági építőiparosság számára. Sajnos, mint azt lapunk múlt heti számában az első, megbízhatatlan híradás adatai alapján is megállapítottuk, a miniszteri rendelet szövege számos helyen sok vitára ad alkalmat. Meghatározásai és intézkedései, mint a legtöbb hazai miniszteri rendeletnek, úgy ennek

d) azon építőmestereknek, (Baumeister), kik a jelenlegi hatóságoktól nyerték el iparengedélyüket azon vizsgák alapján, amelyeken csak azt kellett igazolniuk, hogy egy bizonyos közepes technikai készséggel rendelkeznek, szintén jogukban van bármilyen építkezést vezetniük az arra jogosított építész által készített tervek alapján. Jogukban van ezenkívül ugyanúgy mint a c) pont alatti építőmestereknek egyszerű, vasbeton-födém és vasbeton szerkezet nélküli, legfeljebb két emeletes épületet tervezni, de csak azon esetben, ha ezen terveket az építkezési engedélyt kibocsátó hatóság technikailag és építész-művészetiileg megfelelőnek minősíti.

e) mindazokra vonatkozólag, akik nem vették fel az elismert építészek sorába, azokkal szemben a városi építészeti hivatalok továbbra is fenntartják a törvény rendelkezéseit.

is feltűnően homályosak. A közoktatásügyi miniszter az építészkamara törvény végrehajtási utasításának szánta ezt a rendeletet, de az egy újabb végrehajtási utasítás nélkül, amely világot vet a homályos pontokra, a gyakorlatban nehezen lesz országsszerte egyöntetűen alkalmazható.

Ezuttal csak egy ilyen homályos részt említnék meg. Az e) pont úgy is értelmezhető, ahogy fentebb az Unversul cikkének fordításában közöltük, de úgy is, hogy „mindazokra vonatkozólag, akik nem vették fel az elismert építészek sorába, a városi építészeti hivatalok továbbra is fenntartják a maguk építési szabályrendeleteinek joghatályát.” Már pedig, aki tudja, hogy hányféle építési szabályrendelet van érvényben az ország különböző városaiban, azt is tudja, hogy ez a két értelmezés még sok vita ágyát veti meg.

Harctéri jelentés a hazai vasgyárak és vaskereskedők frontjáról

A belföldi vaspiac helyzete kétségen kívül igen sajátos. A gyáripari és kereskedelmi érdekeltek között egyre jobban kiéleződnek az ellentétek és szinte minden pillanatban lehet várni, hogy valamelyes kitörés következik be.

Az érdekes ebben a földalatti harcban az, hogy nemcsak az a két fél áll egymással szemben, hanem a közvetítő kereskedelem és a nagykereskedelem is.

Mire képes a tisztességtelen konkurrenciá?

Denunciálták konkurrenciát a Bozsák Mihály oradeai sodronygyárat

A „Fierul” című vaskereskedelmi szaklap írja: Mint ismeretes, a Bozsák Mihály oradeai sodronygyárgyár üzemét lényegesen bővíteni fogja, miért is néhány hónappal ezelőtt 12 gépet vásárolt külföldről, amelyeknek most kellene a vámhatóságokhoz megérkezni. Bizalmas forrásból nyert értesüléseink szerint azonban a gépek behozatalának megakadályozása végett az illetékes hatóságokhoz írásbeli feljelentést adtak be, mely szerint a Bozsák Mihály sodronygyárgyár használt gépeket importál. Egyidejűleg arról értesülünk, hogy az egyik sodronyfonatgyárhoz közelálló helyről indult ki ez a feljelentés, amely nagy megütközést keltett a többi sodronyfonatgyárosok között. Meg nem erősített értesüléseink szerint a feljelentés beadása előtt az egyik sodronyfonatgyár képviselője személyesen próbálkozott egy másik sodronyfonatgyár tulajdonosánál, hogy a feljelentéshez való csatlakozásra rábírja, azonban sikertelenül. A feljelentés ennek dacára megtörtént. Most Bozsák Mihály sodronygyárgyáros azon töri a fejét, hogy tulajdonképpen ki az értelemi szerzője ennek a minden alapozott feljelentésnek?

Tulajdonképpen a vásárló közönség előtt nem teljesen ismeretlen az a küzdelem, amely megindult a gyáripar és a nagykereskedelem között álló közvetítő kereskedelem és általában a kereskedők között. Az ok igen kézzelfogható volt. Az üzletbe beékelődő új szerv a maga részére igyekezett használni ki helyzetét, aminek következménye lett a lényeges árdragítás és a kereskedő kényszerhelyzetbe juttatása. Annak az oka pedig, hogy ezt az árdragító szervet nem eikertült hosszú idő alatt sem kiküszöbölni, az volt, hogy ez elég nagy tőkével rendelkezett ahhoz, hogy a gyáraknak jelentős kölcsönöket juttasson s így azok ezeknek lekötözöttjeivé váljanak.

Kiváltságos helyzetet élvezett és élvez azonban maga a gyáripar is ebben az országban, ahol a hatalmas vámtarifákkal és behozatali tilalmakkal a belföldi vállalatokat megszabadították a külföldi konkurrenciától.

A hazai gyárak, függetlenül készségüktől, elég magasan, sőt olykor nagyon is magasan szabták meg termelvényeiknek belföldi eladási árát s ezzel nagyon is kihasználják helyzetüket.

Az érdekelt kereskedők, úgy halljuk, hogy szeretnének mozgalmat indítani annak érdekében, hogy a kormány figyelmét rátereljék erre a kérdésre és rábírják arra, hogy ne engedje meg az árdragítást, ami nemcsak a kereskedőnek, hanem inkább a fogyasztóknak a zsebére megy.

Ebben az esetben pedig éppen arról a fogyasztóról van szó, akinek érdekében hozták a konverziót, akin tulajdonképpen még jobban akarnak segíteni, mint akár a gyáriparon, akár a kereskedelmen.

A tilalmi rendeletek viszont azt idézték elő, hogy egyes cikkeken igen nagy hiány állt elő.

Komoly hiány észlelhető szerszámcikkekben. Itt nemcsak az az ok, hogy a kormány nem enged megfelelő mértékben importálni készárukat, hanem a belföldi gyárak sem jutnak megfelelő mértékben külföldi nyersanyagokhoz.

A timişoarei ipartestület tiltakozott a munkakamarai tagdíjak háromszoros összegének erőszakos behajtása ellen

A timişoarei ipartestület vezetősége illetékes helyen tiltakozását fejezte ki, hogy

a munkakamara részére kivetett pótdát, törvénytelenül háromszoros összegben szedték be.

Az a törvény, amely erre a kamarai járulékra vonatkozik, úgy rendelkezik, hogy az egyes iparosok egyenes adójuk után még 0.30 százalékot kötelesek pótdát címén a munkakamarának juttatni. Ez azt jelenti, hogyha egy iparos egyenes adójának összege 100.000 lej, akkor ez a pótdát háromszáz lejt tesz ki. A pénzügyigazgatóság azonban — a kijelentések szerint — nem tartotta be az előírást, hanem ezt a pótdát nyomban három évre hajtotta be, amennyiben a háromszáz lej helyett ezer lejt, vagy a 0.30 százalék helyett egy százalékot szedett be. A timişoarei ipartestület felvilágosítást kért, hogy,

ezt a többletet kinak a rendeletre hajtották be és egyben a többletként befizetett összeg visszatérítését követelte.

A pénzügyigazgatóságon kijelentették, hogy az adó háromszoros összegét csupán két hónapra, az elmúlt év júliusáig szedték be. Erre miniszteri utasítás érkezett és így őket nem érheti vád. A múlt év július 6-án azonban csak a törvényes 0.30 százalékot hajtották be és így a különbözet nem milliókat, hanem csak mintegy kétszázezer lejt tehet ki.

Ipartestületi közgyűlés az iparos egység jegyében

A sfântu gheorghei iparosság a régi vezetőség mellett foglalt állást

Kedden délután zajlott le a sfântu gheorghei ipartestület évi rendes közgyűlése. A közgyűlést Lurtz Gyula elnök nyitotta meg, ismertetve az iparostársadalmat ért sérelmes törvényeket, így a munkakamarai, társadalombiztosító és építőipari törvényt, valamint több olyan sérelmes intézkedést, ami az elmúlt év folyamán az iparosságot érte. Ezután sor került a legutóbbi közgyűlésről felvett jegyzőkönyv felolvasására, a titkári jelentésre és zárszámadásra, valamint a folyó évi költségvetésre. A közgyűlés valamennyit egyhangulag elfogadta. Ezután a közgyűlés határozatilag kimondotta, hogy a hátralékban levő tagsági díjakat, ugyancsak

a folyó évtől kezdődőleg fizetendő tagsági díjakat is, a nélen gazdasági viszonyokra való tekintettel a felére szállítsák le.

Majd a társadalombiztosító törvény elleni tiltakozást és az ebben a kérdésben foganatosítandó eljárást határozta el a közgyűlés.

Az utolsó és legutóbb vihart felkavart pontja a közgyűlésnek az eddigi vezetőség lemondása és az új tisztikar megválasztása volt. Az iparosság egyhangulag Lurtz Gyulát — aki már nyolc éve önzetlenül vezeti az ipartestület ügyeit, — választotta ismét elnökévé, melléje pedig egy 24 tagból álló választmányt, hat póttagot és három számvevőt választott.

Amint várható volt, az iparosság egyhangulag tett biztosságot, hogy teljesen meg van elégedve az eddigi vezetőség munkájával és továbbra is bizalmat szavazott az elnöknek és a friss erővel kibővített választmányának.

MODERN ÉRZESTELENTÉS

— Aju, te azt mondtad, hogy a foghúzás teljesen fájdalommentes.

— Na és nem ugy volt?

— Csak hallottad volna, hogy ordított a szegény fogász, amikor az ujjába haraptam...

Mi a teendő, ha az italmérő társat vesz maga mellé?

Társulás esetén a jövőben nem kell póttaxát fizetni. — Április elsejétől a termelők csak bort árusíthatnak és azt is csak ha saját termelésű. — Falusi kiskorcsmárosok lejárt engedélyeit nem hosszabbítják meg.

A monopol igazgatósága a következő körrendeletet adta ki:

Az 1933 augusztus 4-én kelt, 25126 sz. körrendelet intézkedésének megfelelőleg a városi községekben

a szesz italok árusításához való betársulás esetében nem adnak ki új engedélyt, hanem a régi engedélyt megfelelően helyesbítik, hozzáírva az új társ nevét.

A brevettaxa ezenkívül a folyó év végéig kifizetendő, ezzel egyidejűleg pedig lerovandó a hozzáírást fizetendő új taxapótlék is.

Ez a rendelkezés továbbra is érvényben marad a módosítással, hogy

a póttaxát társulás esetén nem kell fizetni.

A monopol igazgatósága ugyanis arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szesz italok árusítása a társulás által változást nem szenvedett és mellékes, hogy az elárutást ugyanazon üzletben egy, vagy több személy végzi. Ennélfogva

a társulás keresztülvezetésénél csak azt veszik figyelembe, hogy a brevettaxa ki van-e fizetve a folyó évre.

Ha az italmérési engedélyt egyik személyről a másikra akarják átruházni, minden erre vonatkozó kérést a monopol igazgatóságához kell benyújtani, amely esetenként határoz az ilyen kérések fölött.

Az ideiglenes italmérési engedélyeket évenként bocsátják ki és a szezon végén hatályukat veszítik.

Azok, akik már a megelőző szezonban rendel-

tek szesz italok kicsinybeni elárutására jogosító engedéllyel, fel vannak mentve az alól, hogy újabb iratokat szerezzenek be e célból az új engedély kérésénél. Rendelkezniök kell azonban az illető községek hatóságának működési engedélyével.

Az ideiglenes engedélyek iránti kérések a vonatkozó összes adatokkal a monopol igazgatóságához nyújtandók be.

Azok a termelők, akik a régi törvény alapján olyan engedéllyel rendelkeznek, hogy kicsinyben árusíthatnak bort és saját termelésű szilva-, sör- és törkölypálinkát, nyitott, vagy zárt edényekben, belső vagy külső fogyasztásra, ezen italok elárutását 1935 április 1-ig folytathatták. Ezen időpont után azonban csakis bort árusíthatnak.

Egyben felhívja a monopol a községi vezetőségek figyelmét, hogy az új monopoltörvény életbe lépése után

azok a termelők, akik italmérési engedéllyel bírnak, kizárólag csak saját termésű borukat árusíthatják

és a törvény ellen vétőkkel szemben haladéktalanul megindítandó a kihágási eljárás.

A falusi községekben lévő korcsmárosok, a kiknek korcsmai bérletük lejárt, vagy azt bármilyen törvényes okból felmondták, semmi körülmények között sem kaphatnak meghosszabbítást italaik kicsinyben való további árusítására. Az ilyen korcsmárosok árukészletüket a monopol igazgatósága előzetes felhatalmazása alapján egy tömegben tartoznak eladni.

ÉLESEDETT A VERSENY A FÉMHEGERMÜVEK PIACÁN

Az „Exploatarea Farola” és a Frații Goldenberg fémhegerművek között az utóbbi hetekben élesebb verseny volt észlelhető, amelynek következtében a rézlemezárak kissé csökkentek. Egyesek azt is tudni vélik, hogy a szóbanforgó csökkenés részben annak tudható be, hogy az „Unio” vágógépgár fémhegerművét rövidesen üzembe helyezik.

LEÉPÍTETEK A RÉGI MUNKAKÖNYVEKET

A cluji iparhatósághoz nemrég rendelet érkezett, amely az illetékeseket arra utasítja, hogy a régi, magyar írással kiállított munkakönyveket érvénytelenítsék és az érdekelteket román, fényképes munkakönyvvé váltására kötelezzék.

Egyidejűleg felhívás ment a különböző üzemekhez, hogy ezután csak olyan egyéneket alkalmazzanak, akik a fentemlített új munkakönyvekkel rendelkeznek.

A kérdéses könyvecské kiállítása 90 lejbe, a fénykép külön 40 lejbe kerül.

MODE

DER SCHUH.

Sowohl für die Dame wie für den Herrn ist Wildleder das bevorzugte Material des Frühjahr-Schuhs. Der Troteurschuh erhält einen betont sportlichen Charakter durch flache Absätze u. vielfache Schnürring. Die neuen Farben sind beige und sand.

DER STRUMPF.

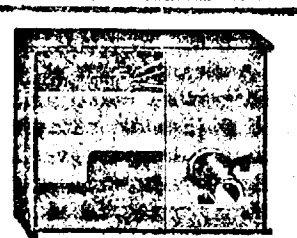
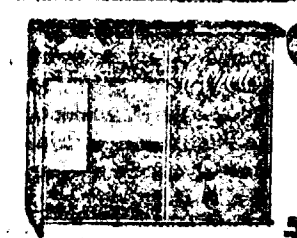
Die hellen Strumpftönungen für den Sommer spielen stark ins Rötliche hinüber. Auch zum sandfarbenen Schuh wird ein ausgesprochenes „Sonnenbrand“ getragen.

TILTOTT MŰTÉT

— Hallottad? A kis Kohnt letartóztatták tiltott műtét miatt.

— Lehetetlen, hiszen nem orvos.

— Idegen valutákkal operált...

„ELZETT” BUTORZÁR

a legjobb,
leghatósabb,
minden igénynek
megfelelő

**Kapható:
minden romániai vaskereskedésben!**

Végrehajtják Aradon az ipar- testületi ügykezelés és gyűlés- rend nyelvére vonatkozó miniszteri utasítást

Arad állásfoglalása a munkakamarák intézménye ellen. — Delegátust küld az aradi iparitestület a cluji országos kongresszusra. — Kisorsolták a 15 előjárásági tagot, akiknek helye az idei közgyűlésen választás alá kerül.

„Követelnünk kell a kézműveskamarak létesítését, más célja nem lehet a cluji kongresszusnak”

Csütörtökön tartotta az aradi iparitestület rendes havi ülését, amelynek érdekes és helyenkint izgalmas megbeszélésekre adó tárgysorozata volt.

Az ülést Vulcu I. Maxim testületi elnök nyitotta meg, majd átadta a szót Dolga Imre titkárnak, aki a legutóbbi közgyűlés jegyzőkönyvét olvasta fel román nyelven, majd anélkül, hogy a jegyzőkönyvet magyar nyelven ismertette volna, rátért a titkári jelentés felolvasására. Ennek befejeztével Glück József, a testület társelnöke amelkedett szólásra és kérte, hogy a titkári jelentést ismertessék magyar nyelven is. Ekkor váratlan bejelentés következett. Vulcu elnök ugyanis bejelentette, hogy

miniszteri rendelet érkezett a Testület vezetőségéhez, amely alaposan megszorítja a magyar nyelv használatát.

A rendelet, amely a 132.723/934. számot viseli, előljárásban megállapítja, hogy egyes Iparitestületek nem vezetnek románul a könyvelésüket és nem az állam nyelvén leveleznek, olrondeli tehát a minisztérium, hogy

a jövőben a Testületek lehetőleg román nyelven intézzék ügyeiket

Ha azonban valaki nem ért meg valamit és kéri a román szövegnek magyar nyelvre való lefordítását, abban az esetben a kérdéses pontot le lehet fordítani.

A leirat ismertetése után kijelentette az elnök, hogy a jövőben

fokozott mértékben a román nyelv használatára tér át az aradi Testület is.

A tárgysorozatot nem ismertetik magyar nyelven, csak abban az esetben, ha azt valaki külön kéri és

ha a kérdéses pont lefordításához az elnök és az iparhatóság is hozzájárul.

Az elnök bejelentése érthető meglepetést okozott az előjárásági tagjai között. Élénken megvitatották a rendeletet és az a vélemény alakult ki, hogy tulajdonképpen nem is rendeletről, hanem egyszerű miniszteri leiratról van szó. Az aradi Iparitestület hivatalos funkcióinál eddig is mindenkor az állam nyelvét használta — amint azt az elnök hangsúlyozta is, — tehát a miniszteri rendelet, vagy leirat nem vonatkozhatik Aradra.

Közben Glück József határozott formában terjeszti elő kérését, hogy a titkári jelentést fordítsák le magyar nyelvre, mire az elnök és Voiticeanu polgármesteri titkár, iparhatósági biztos hozzájárulásával Dolga Imre titkár magyar nyelven is felolvassa jelentését.

ARAD KAPVISELETE A CLUJI IPAROS KONGRESSZUSON

A jelentés azmal kezdődött, hogy az aradi Iparitestület kezdeményezésére az ardélyi Iparitestületek többsége úgy döntött, hogy április tizenötödikén Clujon kongresszust tart. A kongresszus tárgysorozata a következő lesz:

1. A Munkakamarák és az Iparitestületek.
2. A társadalombiztosításról szóló törvény.
3. A kontárkérdés és a közüzemek.
4. Adóügyek, konverzió és az iparosság általános helyzete.

A titkári jelentés beszámolt arról is, hogy információkat kértek a cluji Iparitestülettől, miképpen szervezték meg ott a szakcsoportokat. Ennél a pontnál néhány közbeszólás hangzott el és ezek a közbeszólások arra vonatkoztak, hogy az ugynevezett szakcsoportok megszervezése a

jelenlegi szakmai szindikátusok megszüntetését és bizonyos nacionalizáló tendencia megnyilvánulását jelentik.

Végezetül megemlíttette a titkár jelentése, hogy az elmúlt hónapban 41 új iparendélyt váltottak ki Aradon, míg 16 iparos adta vissza iparendélyét ugyanezen idő alatt.

Ezután annak a tizenöt előjárásági helynek betöltését vitatták meg, amelyekre választást kell kiírni. Tizenöt mandátumot sorsoltak ki: Bodrogean Aurél, Felnecean Péter, Niculescu Mihály, Russu Pál, Scortar György, Sfát Vince, Tomits Pál, Baranyi Ferenc, Baricz Máté, Gáspár Árpád, Engelhardt Ferenc, Hillyer Mihály Kovács Ferenc, Kőszeghy Emil és Moskovitz Izidor. Az előjáróság husztagu jelölőbizottságot választott. A bizottság munkájáról a legközelebbi előjárásági ülésen számol be. A jelölő-bizottság elnöke Krón Lénárd lett

Gyula napja az aradi Iparos Otthonban

Megalakulása óta minden esztendőben meleg családi ünnepe az aradi Iparos Otthonnak Gyula napja. Azt az iparosvezért ugyanis, akinek az Otthon-mozgalom a legtöbbet köszönheti, aki nélkül nem büszkélkedhetne Arad gyönyörű Iparos Kulturházzal és aki nélkül nem 1935-ig, hanem időtlen-időig várhatna az aradi iparosság, hogy agglomerház gondoskodjék a gyámoltalan öreg iparosok utolsó esztendeiről, Reinhart Gyulának hívják. Fokozza az Iparos Otthon Gyula napjának jelentőségét az Otthon-mozgalom másik népszerű Gyulája, Zombory Gyula borbélymester, akinek agilitása és tehetsége szintén nagy szerepet töltött be az Otthon hét éves múltjában.

Szerdán este tartotta az Iparos Otthon emeleti tanácstermében alakuló gyűlést az Iparos Otthon hétfőn megtartott közgyűlésén megválasztott új igazgatóság, amely egyhangú határozattal ezúttal is Reinhart Gyulát választotta meg elnökül. Alelnök Mizera József lett, titkár Bakács Miksa, pénztárnok Braun Samu, gazda Fock Gábor, könyvtáros Illyés István, a felügyelő-bizottság elnöke Glück József.

A gyűlés másik eseménye az az Mizera József beszéde volt, aki meleg őszinteséggel üdvözölte Reinhart Gyulát névnapja alkalmából. Reinhart érdeme, — mondotta, — abban van, hogy felébresztette az aradi iparosok lelkét. Megtánította őket arra, hogy amit a kéz rombol, a lélek építi föl. Méltó jutalma lesz Reinhart Gyula elvéülhetetlen érdemeinek, hogy a jövő évben ő avassa föl élete főművét, az aradi iparos agglomerházat. Alkalom lesz ez arra, hogy méltóképpen megünnepelehesük Reinhart Gyulát, mert egyedül az ő érdeme lesz, hogy Aradon az iparos agglomerház felépül. Glück József szintén szép beszédben köszöntötte fel Reinhart Gyulát és Zombory Gyulát, Reinhart Gyula érdemeinek méltatása után meleg szavakban méltatta a másik ünnepelt érdemeit is.

ALLÁSFOGLALÁS A MUNKA-KAMARÁK ELLEN

A cluji kongresszusra az előjáróság Moskovitz Izidor alelnököt jelölte ki az aradi Testület delegátusául. Reinhart Gyula a választás megajtése után javasolta, hogy az előjáróság adjon köztölt-utasítást a kiküldöttnek a kongresszuson elfoglalandó álláspont tekintetében. Indítványozta, hogy az aradi Iparitestület kongresszusi megbízottja foglaljon állást amellelt, hogy

az iparostársadalom ragaszkodik az iparosság minden rétegét felölelő kézműveskamarak megteremtéséhez és követeli, hogy a Munkakamarákból vonják ki az iparosokat.

Igen érdekes vita fejlődött ki a javaslat körül, amennyiben az elnök azt javasolta, hogy adjanak szabadkezet a kiküldöttnek arra, miképpen foglal állást Clujon. Az elnök azt hangzottatta, hogy az Iparitestület vezetősége már egyizben előterjesztette azt a javaslatot, amelynek képviselője Reinhart Gyula most utasítást akar adni a kiküldöttnek. Ez az állásfoglalás annakidején egy miniszteri leiratra küldött memorandumban történt meg. Azonban már akkor kiderült, hogy lehetetlenség a kézműveskamarak megteremtése, mert ennek súlyos akadályai vannak.

Most, amikor ezek az akadályok még azzal is szaporodtak, hogy a kormány a már meglevő szak-kamarákat is lespíti, nem célszerű merev követelésekkel előállani. A kérdés körül vita fejlődik ki, amelynek során Reinhart Gyula kijelentette:

— Aki nem mer saját érdekei mellett állást foglalni, az ne várja, hogy kívánságait valaha is teljesítik. Igenis, határozott formában követelnünk kell a kézműveskamarak létesítését. Más célja nem is lehet a kongresszusnak!

Gyűlés után az Otthon vendéglőjében az Iparos Otthon hölgybizottságának csaknem teljes számú lelkes csoportja várta a két ünnepeltet. Glück Józsefnek virágosokot nyújtott át a könnyekig meghatott Reinhart Gyulának. — Elnök Ur, — mondotta, — az Otthon női bizottságának tagjai örömmel ragadják meg az alkalmat, hogy névnapja estéjén üdvözlőjk Önt. Biztosítani kívánjuk Elnök Urat, hogy a női bizottság tagjai, kik képeességéhez mértén, de a legjobb igyekezettel a jövőben is támogatni fogjuk az Otthon vezetését abban a nemes törekvésében, hogy az aradi iparosok nemzetiségre és felekezetre való tekintet nélküli agglomerháza mielőbb megvalósulhasson. Fogadja Elnök Ur tiszteletünk szimbólumaként ezt a szerény virágosokrocskát és őszinte szerencsekívánatainkat.

A kedélyes hangulatban eltöltött este folyamán Bakács Miksa, Kun József, Muzsáry József, és Fibinger Izidor mondtak üdvözlő beszédeket. Reinhart Gyula és Zombory Gyula meghatottan köszönték meg a meleg, spontán ünneplést, amely a késő éjjeli órákig tartott.

Mi újság a puhaapiaczon?

A belföldi puhaapiaczon általában némi élénkülés tapasztalható. Ugy a vidéken, főleg azonban a nagyobb városokban az építkezési tevékenység nagyrésztben már megkezdődött, az árak megazilárdultak. A magas árakat az ipar kénytelen megfizetni, de igen sok zavart okoz, hogy kétféle osztályozású áru van a piacon, habár egyelőre az a helyzet, hogy

azok a termelők, kik a nagyobb vállalatok árakérményében nem vesznek részt, áruval a bőségesen el tudják látni a piacot.

A kereskedők még bizalmatlanok az új osztályozással szemben. A vidék egyelőre majdnem teljesen elzárkóznak olyan vételek elől, melyeket az új áruművelés alapján kellene perfektuálni, a nagyobb városokban ellenben már létrejött néhány kisebb terjedelmű kísérleti vétel, amelynek a legnagyobb része azonban rendelkezésre bocsátással végződött és újból az áruművelésnek hosszú évek óta meghonosodott rendszerét megköveteli, amely alapján megzavarta az üzleti kötések régi rendjét.

Faragott áruban az árak szintén szilárdak

Új előírások a peres eljárások bélyegtaxái ügyében

Hogyan bélyegezendők fel a különböző peres akták?

A Comisiunea Centrală a Timbrului a következő határozatot hozta:

A gyorsított eljárásról szóló törvény 48. cikkülusa értelmében

az a fél, aki a perfelvételen személyesen, vagy képviselője útján megjelent, — az eljárás egész további folyamán nem kap külön idézést.

A törvény e határozott rendelkezése következtében, a gyorsított eljárás folyamán hozott minden olyan végzés, amely a felek számára a tárgyalási határnapot közli, minthogy teljesen felesleges és a felekkel szemben semmiféle jogi hatálya nincs, — a bélyegtvörvény 5 és 19 szakaszai szerint

mentes minden bélyegkötelezettség alól.

Ez az intézkedés alkalmazandó továbbra is azon bírói hatóságokra nézve is, amelyek előtti eljárásra a gyorsított perrendtartás szabályai nem alkalmazhatók. A gyorsított eljárásról szóló törvény 59. cikkülusa ugyanis kifejezetten hatályon kívül helyezte a bélyegtvörvény 5 és 6 cikkülusait, a per újrafelvételének taxái tekintetében.

Újrafelvételnek ugyanis csak akkor lehet helye, ha a per, az eljárás folyamán, — a felek meg nem jelenése folytán — szünetelőbe ment.

Ennek következtében új tárgyalás kitűzése iránti kérelmek, amennyiben ezek az eljárás újrafelvétel céljából a felek vétkeessége, vagy hanyagsága folytán váltak szükségessé és amelyekre a gyorsított eljárás 59. cikkülusa nem vonatkozik továbbra is alá vannak vetve, úgy, mint eddig, a bélyegtvörvény 6 és 8 cikkülusaiban meghatározott taxáknak.

A gyorsított eljárásról szóló törvény későbbi, mint a bélyegtvörvény. Ebből az is következik, hogy a felek közös és barátságos megegyezésénél a törvénytsekeknél vagy tábláknál előterjesztett halasztási kérelmek a gyorsított eljárásról szóló törvény 58 cikkülusa szerint bélyegzendők fel és nem a bélyegtvörvény 6 és 9 cikkülusa szerint, mert a bélyegtvörvény vonatkozó rendelkezéseit a gyorsított eljárásról szóló törvény hatályon kívül helyezte.

A járásbíróságokhoz előterjesztett halasztási kérelmeket azonban a bélyegtvörvény szerint kell felbélyegezni, minthogy a gyorsított eljárásról szóló törvény e kérésekkel nem foglalkozik.

Ne felejtse el!

A „MERCUR” cipőáruházban

(Piata Avram Iancu 21.)
kisiparosok által készített

**elegáns
cipőt kaphat
olcsó árban!**

**MAJUS 1-IG BE KELL FIZETNI TIMISOARÁN
AZ EGYSZÁZALÉKOS MUNKANÉLKÜLI
ILLETEKEKET.**

A timisoarai városi tanács közli, hogy a munkaligyi és népjóléti minisztérium beleegyezett abba, hogy az egyszázalékos illetékből befolyó összegek nyolcvan százaléka Timisoarán maradjon az ottani munkanélküliek felségélyezésére, míg husz százalékot a minisztériumnak kell beszolgáltatni. Miután a timisoarai munkanélküliekről ilyen módon gondoskodás történt, a városi tanács felbéri a munkaadókat, hogy a ténylegesen folyósított fizetések utáni egy százalékos illetéket 1933. december 1-től kezdve Timisoarai betegsegélypénztárhoz, még pedig ez év május 1-ig.

1935-ben állani fog az aradi iparos aggmenház

Az Aradi Iparos Otthon Egyesület múlt évi eredményes működése. — Kiket választott a közgyűlés a vezetőségbe?

A legnépszerűbb aradi iparosintézmény, az Iparos Otthon hétfőn d. e. 10 órakor tartotta rendes évi közgyűlését Reinhart Gyula elnöke mellett. A gyűlésen a tagok népes tömegben vettek részt. Az elnökség teljes számban megjelent. Reinhart Gyula nyitotta meg a közgyűlést és felkérte Bakács Miksa igazgatósági titkár, hogy olvassa fel az igazgatói jelentést.

A tartalmas igazgatói jelentésből, amely áttekintő képet nyújt a kitűnő intézmény eredményes munkásságáról kiderült, hogy az Iparos Otthon csakis az Iparosok Hítelközvetítő társaság tartozásait, amelyek épülete felemeléséhez és az intézmény megalapozásához szükséges tőke előteremtéséből származtak, kifizette. Azonkívül az Otthon jelenlegi anyagi helyzete módot nyújt arra, hogy az iparosság megvalósítsa régi álmát, az Iparos Aggmenház létesítését.

Ugyancsak Bakács Miksa olvasta fel a mérlegszámát és a zárszámadást, továbbá a felügyelő bizottság jelentését, amelyek meghallgatása után a tagok egyhangulag megadták a vezetőségnek a felmentvényt. Külön köszönetet szavaztak az otthon hölgybizottságának azért a lelkes tevékenységért, amit a hölgyek az Iparos Otthon érdekében az elmúlt esztendőben kifejtettek. Végül Bakács Miksa az új költségvetési előirányzatot terjesztette elő, amely körülbelül a jelenlegi keretek között fog mozogni. Ennek adatai szerint 1935-ben az Iparos Otthon megvalósítja a régi tervét:

az Iparosok Aggmenházának felépítését.

A tárgysorozat utolsó pontja a tisztújítás volt, amelynek során közfelkiáltással az előterjesztett tisztikart választották meg, akik a következők:

Az igazgatóság tagjai: Reinhart Gyula, Mizer József, Vandracsak Ignác, póttagok: Baricz Máté és Fibinger Izidor. Választmányi tagok: Böszörményi Benedek, Csatlós István, Curticean István, Engelhardt Ferenc, Grünbaum Mór, Halmos Gyula, Hannauer Mihály, Hönig László, Hirsch Jenő, Horváth József, Jahoda Béla, Ienci György, Martits János, Mihályi Gyula, Miloslav János, Noszkay Károly, Pálincás Kálmán, Székely Béla, Tatu Lázár, Vulcu I. Maxim. Póttagok: Csáky János, Horváth Balázs, Hegedűs József, Nagy Imre Reiner József. Számvizsgáló bizottság: Glück József, Bozsik Ernő, Holló Frigyes, Kun József, ifj. Nagy Károly. Póttagok: Barthel Ernő, Rózsa Béla, Riedl Ödön.

Az új vezetőség nevében Reinhart Gyula mondott köszönetet a bizalomért és lendületes beszédben mutatott rá arra, hogy nem elég, ha a tagok csak — tagok, itt minden tagnak dolgoznia kell, mert az Iparos Otthon olyan természetű intézmény, amelynek csak akkor van erkölcsi tartalma, ha minden egyes tagja tevékenységet fejt ki érdekében. Elmondotta, hogy 1902-ben Oradea-Maren nagyszabású iparos kongresszus volt, amelyen az aradi kiküldöttek is résztvettek és nagy lelki gyönyörűséggel látták, hogy ott mily nagyszerűen prosperál az Iparosok Aggmenháza. Már akkor elhatározták hasonló intézmény felállítását itt Aradon, de csak most 32 esztendő után érett addig a probléma, hogy megvalósulhasson a szép és nemes ötlet. 1935-ben állni fog az Iparos Aggmenház, Arad új karitatív intézménye.

Reinhart Gyula szavai mély hatást gyakoroltak a jelenlévőkre, akik az elnök és a vezetőség elzetésével hagyták el a termet.

Milyen osztályba sorozzák a betegsegélyzőnél az önálló iparosokat?

A központi betegsegélyzőpénztár 117.981 számú döntvénye szerint: 1. A betegsegélyzőpénztár tanácsa az igazgatóval együtt felhatalmaztatnak, hogy a kézműiparosokat keresetükhöz mérten a III.—V. osztályokba sorozzák. 2. Azon kézműiparosok, akik az osztályozás után egy magasabb osztályban óhajtanak lenni, kötelesek írásbeli nyilatkozatot adni, hogy legalább 1 évig maradnak ebben az osztályban. Ezt a nyilatkozatot a pénztár orvosa is láttamozza, igazolva az illető egészséges voltát. 3. Azok a kézműiparosok, akik eddig egy magasabb osztályban voltak és továbbra is abban az osztályban óhajtanak maradni, mentesítve vannak az orvosi bizonyítvány felmutatása alól. 4. A kézműiparosok minden esetben egy magasabb osztályba lesznek beosztva, mint amelyben az alkalmazottaik vannak. 5. Jelen döntvény f. év április 1-től lépett életbe.

A döntvény alapján a cluji ipartestület bizottságot küldött ki az összes szakosztályok képviselőiből, mely április 3-án osztotta be az érdekelte iparosokat a megfelelő osztályokba.

Malomhengerek csiszolását és rovátkolását

szakszerűen, gyorsan,
olcsón végzi

Strzalka János

réz- és fémáru üzeme

Arad, Calea Saşuna 110. sz.

AZ IPAROSTANONCOK ORVOSI ELLENŐRZÉSE.

A társadalombiztosítók körleteihez tartozó körorvosok általános, országgraszoló körrendeletet kaptak, az intézmény bucurestii központjától, hogy körletükben levő iparoskiláknál, tanoncotthonoknál és iparosoknál alkalmazásban levő tanoncokat vizsgálják felül. Készítsenek róluk kimutatást és jelöljék meg meg azokat, akiknek egészségi állapota szakszerű és fürdői kezelést igényel.

A rendelkezés kategórikusan előírja, hogy minazon tanoncokat, kiknek egészségi állapota megkívánja, tengeri, vagy magaslati gyógyfürdőkre fogják küldeni.

Vas-és fémöntés

Gépműhely

Precíziós szerel-
mók készítése.

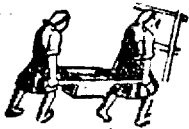
LADISLAU

ASSAEL

LÁSZLÓ

MŰKATOSSÁG Arad, Cal. Radnai 35. Gyártom a mezőgazdaság összes gépeit. Kenderfeldolgozó gépek — Malomberendezések, saját modelom után készülnek.

Az építőmesterek küzdelme az építés fellendítéséért

Az építőmesterek harca szerzett jogaiknak az építészkamarai törvény által való konfiskálása ellen

Írta: Császár Lajos, az Építőmesterek Szövetségének elnöke.

Amerikától kezdve minden állam azért küzd, hogy építés legyen, mert ezzel 32 iparágat lehet egyszerre foglalkoztatni és ezáltal duzzad meg az egész gazdasági élet minden kategóriája munkával.

Sajnos, itt Romániában éppen az építőmesterek, akiknek építeniük kellene, megszámlálhatatlan fronton kell küzdeniük, nemcsak a munkáért, a minimális életfenntartó lehetőségért, hanem az ipari közigazgatás, a közgazdaság, társadalmi, világnézeti harcok minden skálájában.

Ez a nagyiparhoz nem tartozó középiparosság a munkakamarába van terelve, ahol egységes frontot alkot vele szemben a munkásság. Adója elviselhetetlen, anyagának fuvarja horribilis, minden építőanyag kartell terméke és ezért megfizethetetlen. Az új építésben nem találja meg senki a számítását.

Legujabban a tervezés jogától akarja megfosztani a közművesmesterekkel együtt az összes építőmestereket az építészkamarai törvény, melyet máról-holnapra egy délután hoztak és rendelkezése értelmében csak kamarai tagok írhatnak alá terveket, ellentétben a meglevő törvények érvényes rendjével.

Erdemes szembenézni ezzel a törvénnyel. Az építészkamarai új törvény a régi joggyakorlattól eltérőleg, az ipari minisztertől, francia mintára, a közművelődési és művészeti minisztériumba utalja a tervezési foglalkozás építész által végzendő kategóriájának főfelügyeletét. Az erdélyi és bukovinai törvények szerint a tervezés, mint a képzés, szabad művészi foglalkozás volt, akár a szobrászat, festészet, vagy éremkészítés és csak azokat a terveket kellett vizsgázott szakértők által a felelősség vállalása miatt aláírni, melyek építési engedélyek végett a hatóságokhoz beadattak. A régi törvények az élet- és vagyonbiztonság miatt a szerkesztőkre tették a hangsúlyt, a gyakorlat is fontos volt, ma ez mind felhőlt az építészkamarai törvény által, mert a régi, szerzett jogu építőmestereket még mindig nem írták be az építészkamarába.

Az ebből következett nagy visszatetszés miatt Anghelescu miniszter egy küldöttségnek kilátásba helyezte, hogy az évtizedes foglalkozásban levő kenyérkereső családapákat eddigi tervezési jogukban nem kívánja bántani és azért egy három bizottságot delegált az ügy kivizsgálására, hogy a bizottság a törvény felfüggesztése iránt tegyen javaslatot.

Két teljes hónap telt el a miniszteri ígéret óta, de nem történt semmi. Ez okból az Építőmesterek Szövetsége újabb deputáció küldését határozta el és pedig most már azt kérve, hogy az építészkamarai törvény végrehajtása tétessék át a legkompetensebb minisztérium alá, az ügyeket teljesen ismerő, iparügyi minisztérium reszortjába.

Az Építőmesterek Szövetsége, tekintettel a nagy munkahiányra, mely a világháború kezdete óta sem szűnt meg, a következő ügyekben készített emlékeztetőket az egyes miniszterekhez:

1. Pénzügyminiszterhez aziránt, hogy:

a) Szállíttassanak le a mai elviselhetetlen adók a kereset tényleges szintjéhez, mert a horribilis terhek okozzák az iparengedély nélküli „fekete munkát”. Rendes adóval a dupláján felül nőne az adózók száma és a kincstár is jobban járna kisebb, rendes adóval, mert tényleg megkapná az adót minden iparüzőtől.

b) Az építőanyagoknak, mint cement, baut-cement, vas, vasgerenda, szeg, bádóg, aszfalt és termékek, hygienikus berendezési tárgyak, olajok, festékek, csövek, stb. vámja szállíttassék le, hogy a mai háromszoros építőanyag-kartellárak a világszerte érvényes árakkal legyenek egy színvonalon.

c) Adókedvezmény nyújtása nyugati mintára

30 évig, sőt tovább terjedő időre, minden új építésre, de különösen a hosszabb idő kedvezménye azokra a városi belsősegekre, melyek szabályozási vonalba esnek. A leépítésre kíváncsi ingatlanok viszont külön adóval is sújtandók, hogy tulajdonosaik építésre szoríttassanak, vagy a rossz kezékből az építésre hajlamos kezébe átkerülhessenek.

A régi, nedves, antimodern, egészségtelen épületek megújítása, átépítése, modernné tétele a befektetés arányához mérten, ugyancsak megfelelő nagy adókedvezményben részesítendő, mivel ezek átépítése is munkát eredményez, az pedig forgalmat jelent. Ezekből az átépítésekből az államnak a haszna sokkal több, mint a rossz épület sillány jövedelmén elveszett adó, mert forgalom jön létre.

2. A munkaügyi minisztertől kéri:

a) Az iparengedélyek taxájának 66 százalékkal való leszállítását.

b) A kis- és kézműiparosságot a munkakamarából az iparkamarába áttenni.

c) A kontárság megszüntetése miatt ipari rendőrséget szervezni, amely azonnal munkát szüntethessen, anyagot, szerszámot kobozva, a megrendelőt is büntethesse.

3. Az igazságügyi minisztertől:

Leleplező szónoki beszéd az igazi kontárok ellen

A napokban gyűlést tartott a satumarei ipartestület. A gyűlésen felállt egy értelmes timár-mester: Tóth István és nagyhatású beszédet mondott. Elmondotta, hogy

a szabóipari szakosztály hivatalosan megállapította, hogy a szakosztálynak mintegy kétszáz tagja közül negyvenkilenc szabóiparos kontárnak számít, mert a nagy terhek miatt, mind a negyvenkilencen beadták iparukat.

Tóth István felhívta a többi szakosztályokat, hogy nézzenek körül saját portájukon, tulajdonképpen hány „kontár” van közöttük?

— Mert ezek a „kontár” iparostársaink — mondotta Tóth István — élni akarnak. Mindegyiknek családja van, mindegyik dolgozni akar. Már pedig

az ipari rendőrség éppen ezek ellen jár el és nem jár el a faipari szakiskola ellen, ahol kenyeret sütnek és a pékeknek csinálnak tisztességtelen versenyt és nem jár el a fogház ellen, ahol a rabok cipésműhelyt rendeztek be és árakkal megölik a cipészipart.

Már pedig, ha az ipari rendőrség csak arra való, hogy a megélhetéséért küzdő iparostársaink szerszámát vegye el és a termelő munkát akadályozza meg, akkor mi nem kérünk ennek a működéséből.

Dr. Fischer József, az ipartestület ügyésze szólalt ezután fel és kijelentette, hogy teljes egészében magáévá teszi Tóth István szavait és mint ügyész, interveniálni fog az ipari rendőrségnél, hogy ne a nyomorult kisiparosok ellen, akik önhibájukon kívül kénytelenek a kontári sorból harcolni a mindennapi kenyér ellen, vezessenek hadjáratot, hanem azok ellen az intézmények ellen, amelyek illetéktelenül kontárkodnak bele az iparosok mesterségébe.

A rabmunka megszüntetését és a raboknak a földművelésügyi miniszternek való átadását.

4. A földművelésügyi minisztertől kéri:

A rabokkal talajjavítások, erdősítések, gyümölcsoltvány telepek létesítését és mindazon munkálatok megtételét, melyek a mai „nem jövedelmező” mezőgazdasági termelés helyébe a jövedelmező, racionális mezőgazdasági új termelést meg tudja honosítani. Folyók szabályozását, vizek elvezetését, hajózhatóvá tételét, utak rendbehozását, kőbányák üzembehelyezését, stb. A modern, újszerű gazdálkodás nagyon sok új farmépítéssel jár, mely államilag mozdítandó elő.

5. Az ipar- és vasutügyi minisztertől:

Az építőanyagok vasuti fuvardíjának leszállítását, a mai 400-as indexszámot, a külföldön érvényes és a háború előtti normális nivóra. Tehát pont 75 százalékkal kellene mérsékelni a vasuti tarifát. A vasut szintén védi a kartellek három, négyszeres árait és így akadályozója a munkának.

6. A kormánytól:

a) A konverzióknak egyelőre minden lakóra való kiterjesztését, mert a gazda, az egész nemzetgazdasági test éppoly részének minősíthető, mint a többi kategória. Ha ezt az általános konverziót keresztül vinni nem lehet: akkor egy olyan restabilizációt, mely szerint 100 lej legyen egyenlő egy arany frankkal és ezáltal a hiteléletet vissza lehet állítani, a gazdát keresővé tenni és a betéteseket megmenteni. De egy nagy, komplikált munkát is el lehetne kerülni, mint a mai konverziós labirint kuszált törvénye.

b) Létesüljön állami bank, vagy ha ez nem lehetséges, az állam kötelezze a Nemzeti Bankot azon értékeknek 90 százaléka erejéig lombardot nyújtani, melyeket jelzálogintézetek (Credit Foncier) bocsátanak ki ingatlanra, építésre nyújtott megfelelő betáblázási fedezettel.

IM MAI GROSSE AUSSTELLUNGSWOCHE IN TIMISOARA.

Unter Vorsitz des Komitatspraefektes von Timiş-Torontal Dr. Nistor fand eine Sitzung statt, bei welcher beschlossen wurde zwischen dem 10. und 17. Mai eine grosse Ausstellungswoche in Timisoara zu veranstalten.

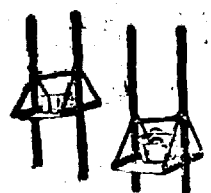
Der Sinn der Woche soll darin liegen, die Stadt Timisoara, Handel und Industrie, sowie das kulturelle und Sportleben weitesten Kreisen bekannt zu machen. So werden u. a. eine Schaufensterkonkurrenz, eine lebende Revue, bei welchem die Erzeugnisse des hiesigen Gewerbefleisses in der Form lebender Bilder vorgeführt werden, eine landwirtschaftliche Ausstellung und ethnographische Veranstaltungen, mit Trachtenaufzügen stattfinden. Den Besuchern wird eine 50-prozentige Fahrtermässigung gewährt und es werden Vorkehrungen getroffen, einen Teil der Besucher in Bad Buzias unterzubringen.

Az újoncú butorok legfontosabb dekoratív részét, a jó rajzu

bel- és külföldi furnirt

nagy választékban kaphatja

Dési furnirkereskedésben Arad, Str. Horia 1

Die Bau- und Maurermeister können ihr Gewerbe ausüben

Die Vollzugsverordnung des Gesetzes anerkennt die erworbenen Rechte.

Aus Bucureşti wird gemeldet: Das Ministerium hat die Vollzugsverordnung zu dem Gesetz über die Ausübung des Architektenberufes ausgegeben, welche durch eine aus Professoren und Architekten bestehende Kommission ausgearbeitet hat. Diese Verordnung spricht über die Inkadrierung der Baugewerbler und antheilt Folgendes:

Es können in die Körperschaft der anerkannten Architekten jene Maurer, und Zimmermaenner nicht aufgenommen werden, die auf Grund eines in den angeschlossenen Gebieten gültig gegebenen Gewerbescheines ihre Aufnahme verlangen. Es können auch jene Arbeitsleiter im Allreich nicht aufgenommen werden, deren Arbeitskreis mit einer vom hauptstaetischen Bürgermeisteramt herasgegebenen Verordnung eingeschränkt worden ist. Weiter können jene Baugewerbetreibende: maestri constructori, d. h. Baumeister, von den neuen Provinzen nicht Aufnahme finden, die ihren Gewerbeschein unter dem alten Imperium erworben haben, wenn sie nicht den Beweis erbringen, dass sie in den letzten fünf Jahren Bauten tatsaehlich ausgeführt haben, zu welchen sie selbst die Plaene verfertigt hatten. Auch jene Baumeister der angeschlossenen Gebiete können nicht aufgenommen werden, die auf Grund einer zusammenfassenden Prüfung den Gewerbeschein von rumaenischen Behörden gewonnen haben.

Die nichtaufnahme all dieser Gewerbetreibenden in die Reihe der anerkannten Architekten bedeutet jedoch nicht, dass sie ihr Gewerbe im bisherigen Rahmen weiter nicht ausüben können. Die Maurermeister können solche Maurerarbeit verrichten, bei welchen die Spannweite sechs Meter nicht übersteigt. Zimmermaenner unter gleicher Einschränkung Gebaeude aus Holz. All diese Gewerbetreibenden

könnensich auch mit der Verfertigung ebensolcher Plaene befassen, wenn sie nachweisen, dass sie solche Entwürfe auch in der Vergangenheit machten.

Gleicherweise werden in das anerkannte Architektenkorps auch die diplomierten und berechtigten Bauleiter im Allreich nicht aufgenommen werden, dürfen aber im bisherigen Wirkungskreis welcher nach dem Wert des Gebaeudes und nicht nach dem Ausmass ihr Unternehmertum einschraenkt, Arbeit weiter übernehmen. Hier lenkt die Verordnung das Augenmerk der Lokalbehörden auf den Umstand, dass der Preis der Bauten nach den valutarischen Verhaeltnissen veraenderlich sei und sie staendig kontrollieren müssen, dass die Wertgrenze im Rechtskreis keine wesentlichen Verschiebungen mit sich bringe.

Jene Baumeister, die unter dem alten Imperium ihr Recht erworben haben und nicht nachweisen, dass sie sich auch mit Entwürfen befaassen, können nur die Ausführung der seitens berechtigter Architekten verfertigter Plaene übernehmen. Ebenso jene Baugewerbetreibenden (Baumeister zu verstehen) im Allreich, die aus mittleren technischen Kenntnissen die Prüfung abgelegt haben. Ausnahmsweise dürfen sie auch die Verfertigung von Plaenen einfacher Gebaeude übernehmen, jedoch ohne Eisenbetonarbeiten u. höchstens bis zweistockhohe, wenn sie beweisen, dass sie solche Plaene auch in der Vergangenheit machten. Auch dies nur dann, wenn die zur Ausgabe von Baubewilligungen berechtigten Behörden sich davon überzeugen, dass die Plaene vom technischen und artistischen Geshichtspunkte entsprechen.

Das Dekanat des Architektenkorps wird die Namensliste jener Bau- und Maurermeister zusammenstellen, die selbst zwar keine berechtigten Architekten sind, doch denen die Verordnung gewisse alte Rechte anerkennt.

Diese Namensliste, welche die Namen der auf Grund erworbener Rechte taetigen alten Meister enthaelt, kann nach ihrer Zusammenstellung nicht mehr abgeändert werden.

Der also in diese Liste nicht aufgenommen wird, kann auf Grund seines erworbenen Rechtes nicht mehr betaetigen.

Vésnökség, bélyegzőgyár

STAMPA
Karczagi & Illin

Arad, a repostával szemben. Mindennemű modell és jelző stancák speciális gyártása.

PARFÖMÖK ÉS HAJVIZEK FIX TAXAL

Az 1934. április 1-én életbe léptetett új forgalmi adó törvény helyes alkalmazásának érdekében a pénzügyminiszterium a következő intézkedéseket küldötte meg a pénzügyigazgatóságoknak:

A Monitorul Oficialban közölt minisztertanácsi napló értelmében, mely szerint a forgalmi adót a kész gyártmányok helyett a nyersanyagokra vetik ki, ezen nyersanyagok a következő fix taxák alá esnek:

Parfömök, hajvizek (lojiuni), toilette vizek a megállapított 14 lejes taxán kívül a következő taxák alá esnek:

a) Parfömök 15.85 százalék helyett 14.50 százalék.

b) Hajvizek (lojiuni) 11.50 százalék helyett 5.50 százalék.

c) Toilettevizek 11.50 százalék helyett 10.50 százalék.

Legszobben fénysz, mos, vasal

BUTTINGER TERÉZ
gőzmosódája

Arad, Strada Consistorialui 35:
in curtea. Az udvarban

„Die Dame hat sich über Sie beschwert, Herr Müller! Sie haben ihr nicht genügend Höflichkeit gezeigt!”

Der erschöpfte Verkaufer: „Das ist aber auch das einzige im ganzen Geschaef, was ich ihr nicht gezeigt habe!”

— Mir scheint, Ihr Haar faengt grau zu werden?

— Kein Wunder! — Beeilen Sie sich ein bisschen...

IN RADIOGESCHAFT

„Wir haben nämlich keinem elektrischen Strom im Hause”, erklärte sie, „und darum möchte ich den Apparat gern für Gas umgearbeitet haben!”

„Aber bitte sehr, meine Dame, mit dem größten Vergnügen!”

ELADÓ:

Három darab gyalugép
hét darab esztergapad
öt „ furógép
egy „ fejpád
egy „ köszörülőgép (Wotangyártmányu)
egy „ vadonatúj kis edzőkemenca
egy husz lóerős Daix Diesel-motor

CIM:

ARAD, STRADA ŞAGUNA 110.

Aradi iparosok találkozóhelye:

FRIED FERENC
vendéglője, az aradi
Iparos Otthonban.

Butorgyarak Butoriparosok Asztalosok

tapasztalták, hogy
legjobb
leggazdaságosabb
legbiztosabb
a szódával oldható

„FORTE” HIDEGENYV

Aradon kapható:
Fischer Jenő furniüzlet,
Bartos Miksa furniüzlet,
Steinitzer N. festékkereskedés,
Mulum Held vaskereskedés.

KÉSZÜL AZ ÚJ FURNIEKARTELL

A belföldi furnirgyarak kartellegyezménye rövidesen lejár. Az egyezmény meghosszabbítása érdekében a tárgyalások megkezdődtek.

KIADÓS VASARLAS

Végre-valahára, husz év után kalapot vásárol magának a skót. Büszkén állit be otthonába, fején az új kalappal, amely pontosan az orráig ér. Skótné kétségbeesetten csapja össze a kezét:

— Szent Isten, hát nem találtál volna magadnak egy kisebb kalapot is?

— Dehogynem! De az sem lett volna olcsóbb...

GYERMEKI GONDOSSAG.

— Mama, mama, fel kell gyorsan a papát költeni.

— Miért?

— Elaludt szegény, még mielőtt bevette volna az altató pirulákat.

A tavasz már nem hoz gondot,
régli ruháimat

Hoszpodár-hoz küldöm
átfelel, vegyileg tisztítani.

Arad, Strada Stroiescu 13.
és Strada Eminescu 3

Augusztusban mégis megvalósul az „Aradi Hét”

Marcus Mihály dr. képviselőházi alelnök állott élére a mozgalomnak. Reinhart Gyula programja az „Aradi Hét” és az aradi butoripar számára. Marcus Mihály dr. kikapcsolja az aradi gazdasági mozgalomba merítésé- sen beleköttyvasztott politikát

Az „Aradi hét” eszméjét nem temeti be a feledés. Timisoara életrealitása mintha buzdító példát szolgált volna, mert végre Aradon is megmozdultak és ráeszméltek arra, hogy valamit tenni kell. Elsőnek az iparosság, amelynek vezetőit leginkább hatja át a modern szellem, hallgatott a kor szavára és nyúlán az iparosok szorgalmazták az „Aradi hét” megvalósítását, lehet remélni, hogy valamilyen egészséges mozgalommal nagyarányú idegenforgalmat varázsolhatnak Aradra. Mindenesetre nagy könnyebbiséget és biztató sikert jelent, hogy

sikerült megnyerni az „Aradi hét” gondolatának Marcus Mihály képviselőt és képviselőházi alelnököt,

aki hatalmas közgazdasági befolyását és kitűnő összeköttetéseit adja értékes segítségül. Ilyen körülmények között most már valóban biztosra vehető, hogy közel tíz évi „pihenés” után Arad ismét valami olyant mutat, ami- ro felliggyel majd az egész ország.

A kezdeményezés ezúttal az Asztalosiparosok Szindikátusáé, amely tekintet nélkül arra, hogy kap-e a várostól, vagy más hatóságtól segítséget, megrendezi a lakberendezési kiállítást a nyáron. Marcus Mihály dr., aki addig Aradon tartózkodik, csütörtök délelőtt fogadta az Asztalosiparosok Szindikátusának husz tagu küldöttségét, amelyet Reinhart Gyula szindikátusi elnök és dr. Vajda Iván szindikátusi titkár vezetett eleje. Reinhart Gyula okos és meggyőző szavakkal mulatolt rá arra, hogy mit jelent Aradváros iparos és kereskedőársadalmának az egy héti tartó kiállítás és vásár és mennyiben látna a megnövekedett idegenforgalomnak hasznát a város összalakossága.

— Az iparosok és kereskedők részére — mondotta Reinhart Gyula — valóságos létkérdés, hogy bemutathassák készítményeiket és eladási készségüket.

Különösen vonatkozik ez az egykor európai hírhedt asztalosiparra, amely, ha meg nem erősítik és piacát fel nem frissítik, teljesen visszafejlődik

Az „Aradi hét” alatt nivós lakberendezési kiállítást akarunk rendezni, amelynek keretében az asztalosokon kívül bemutatnák árul- kat mindazok a rokon szakmák is, amelyek lakberendezési cikkeket gyártanak, tehát a kiállítás foglalkoztatná az iparosság jelentős részét. A sablontól eltérő, teljesen újszerű, impozáns kiállítást tervezünk és ehhez kérjük elnök ur nagypécű támogatását.

Marcus Mihály dr. nagy figyelemmel hallgatta végig az iparosság vezérének szavait, majd a következőket válaszolta:

— Minden tekintetben megértem és át- érzem az itt elmondottakat. Aradnak valóban szüksége van arra, hogy nagymultu ipara és kereskedelme érvényesüljön és éppen ezért meg kell csinálni az Aradi hetet.

Nem engedem elgáncsolni ezt a nagyszerű gondolatot,

amelyet minden energiámmal magamévá teszek. Sőt ennél tovább megyek: részt kérek a munkából, jelen akarok lenni a bizottsági tárgyalásokon, intenzíven akarok dolgozni, hogy a terv sikerüljön.

A legmehszebbmenő módon rendelkezése- rőlök az Aradi hetet rendező iparosságnak, még pedig nemcsak Aradon, hanem Bucu- restben is,

ahol az illetékes minisztériumokban igye- szem megszerezni minden segítséget és támo- gatást, ami a kiállítás sikeréhez szükséges. Az, hogy Aradon mintavásár, vagy kiállítás legyen, közérdek, amihez a politikának sem- mi köze. Minden iparos és kereskedő, aki Aradon él, tekintet nélkül nemzetiségére, vagy vallására, elsősorban román iparos és ke- reskedő és az országnak elsörendűen fontos érdeke, hogy ez a két értékes társadalmi osz- tálya boldoguljon. Örülök, hogy felkerestek és megígérem, hogy minden tekintetben számí- tainak rám.

Az iparos küldöttség nagy megnyugvással és meglelégedéssel fogadta a képviselőház alelnökének biztató szavait. Az „Aradi hét”, amelynek keretében a nagyszerű lakásberen- dezési kiállítást is megrendezi, augusztusban lesz és arányaiban messze túlszárnnyal minden ilyen hasonló kiállítást.

Közdók módjára...

Lapunk múlt számában Az Iparos Panasz- könyve Titteltóber Vilmos István aradi fadaragó mester panaszával foglalkozott. Titteltóber ellen „közdók módjára” olyan nagyszegű díjak be- hajtása végett tüzek ki árverést, amilyennel a szegénysorsu kismester az ipartestületnek nem tartozott. A Panaszkönyv közleménye alapján egyik ipartestületi vezető részéről a csütörtöki előjárósági ülésen támadás érte Az Iparos szer- kesztőségét. A támadásra Székely Béla, Glück József, Kun József és még számos tag kellőképen megválaszolt, így annak e helyen való megvita- tását nem tartjuk szükségesnek. Mindössze annyit közlünk, hogy Az Iparos Panaszkönyvét nem a lap szerkesztősége, hanem a lap olvasói, az erdélyi és bánági iparosság szerkeszti. Lökölünk e helyen minden panaszt, irányuljon az bármilyen személy, vagy intézmény ellen, ha igaz, jogos, méltányos és — közérdekű iparossérelmet visz a nyilvánosság elé.

Titteltóber Vilmos István aradi fadaragó mester panasza igaz volt, mert annak adatait írá- sos bizonyítékok támasztották alá. Jogos és méltányos, hogy a gondokkal küzdő iparost ne érje „közdók módjára” történő sérelem az őt kép- viselő ipartestület részéről, még ha ez a sérelem utólag orvosolható is. Azt, hogy közérdekű volt-e a nyomorgó kismester elleni végrehajtás ügyét a nagy iparos-nyilvánosság elé vinni, állapítsák meg azok, akiket szintén érhet baleset.

Épületvasalás

beszerzésénél
ügyeljen a

védjegyre,

mert a fenti védjeggyel megjelölt
épületvasalási cikkek a

GRUNDMANN

vasáru gyár

elismert gyártmányai

Milyen feltételek mel-
lett lehet a termelő-
től pálinkát vásárolni?

A timisoarai monopolhivatal közli, hogy öt hektárig terjedő szállók vagy szállógyümölcsösök tulajdonosai a pénzügyminisztérium új rendelkezésének értelmében pálinkát a következő feltéte- lek mellett adhatnak el városokban országos vá- sárokon. A szállítás után a forgalmi adót a községhezán kell lefizetni, amikor is engedélyt adnak ki a rendeltetési hely pontos megjelölésé- vel, hogy az eladásnak legkésőbb öt napon belül kell megtörténnie. A hordók számát és minden egyes hordó irtartalmát is pontosan fel kell tűn- tetni. Az eladásnál az engedélyt az illetékes adó- hivatalnál kell előterjesztetni, ahol a vásárló ne- vére új engedélyt állitanak ki. Ha több vevő van, minden egyesnek ki kell kérni az engedélyt. A pálinka szállítása és eladása csak teljesen meg- töltött hordókban történhetik

Mi az eljárás a vádlottak, tanuk és informátorok vasuti jegyeinél

A CFR igazgatósága körrendeletet adott ki a tanuk, vádlottak és informátorok, valamint a vádlottak kísérlőjének utazásáról, amennyiben ezek valamilyen polgári büntető hatósághoz van- nak beidézve. Ezek csak az igazságügyminiszte- rium alá tartozó hatóságok igazolására kiadott vasuti jeggyel utazhatnak. Aki ilyen jeggyel uta- zik, anélkül, hogy idézést, ítéletet, vagy hasonló

Tavaszi ruhákat és kabátokat legszebben

fest és tisztít

KNAPP

Strada Episcopul Radu 10.
Fiók: Strada Bratianu 11.

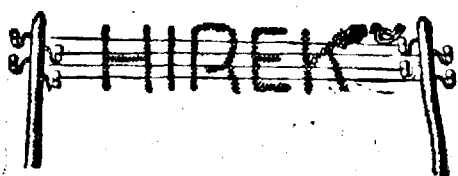
okmányt tudna felmutatni, valamint a kísérő, aki mint ilyen, nem tudja magát igazolni, továbbá azok is, akik ilyen szabályos jeggyel ugyan, de a tárgyalás előtt, vagy két nappal utána utaznak, ugy tekintendők, mint aki jegy nélkül kíséri meg az utazást és az előírt taxát és bírságot tartoznak megfizetni. Semmiesetre sem szabad magasabb osztályokon utazni, még ráfizetés mellett sem és nem lehet az utazást megszakítani. Csak a tiszt- tek számára van kivétel, akik első, illetve másó- dik osztályon utazhatnak a személyvonatokon, ha a harmadik osztályu jegy árkülönbözetének 25 százalékát ráfizetik. Gyorsvonatot pedig akkor vehetnek igénybe, ha a 66 százalékra redukált pótgjegyet megfizetik. Rápid vonatokon a külön- jegy árát egészen meg kell fizetni.

Ajánljuk versenyen felülmúló géphajtó- és tömitő-köteleinket,

malom- és transport hevedereinket. Kó- kusz- szőnyeg, lábtörő, grádli, butorszövet, plüss, arik, butorugó, mindentéle kárpí- tokkellékek. Zsák, zsineg, kötél, ponyva, tömlő, kender, len, és juta gyártmányok

Schönbörger és Gröenstein R. T.

Arad, ul Neuman ház

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félévire 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félévire 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Éves kötéseknek áronként.

Redakcia és adminisztráció — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration Arad, Caminul Industrişilor-Iparos Otthon.

— Beszüntették a targul-muresi munkakamarát. A targul-muresi munkakamarához távirat érkezett a miniszterelnöktől, amely végleg megszünteti a kamara működését.

— A szesz új ára. A pénzügyminiszter az iparügyi és kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg a szesz árát literenként 18.50 lejben állapította meg.

— A legnagyobb izzólámpa. Az átlagosan használt villanylámpák nem haladják túl a 100 wattot. Mozgófelvételek céljaira azonban nagy wattosságú lámpák kellenek és a hangosfilmek készítésekor a zajjal működő izzólámpák nem használhatók. Ezért az Osram-társaság 10.000 wattos lámpákat készített, melyekkel 3.000.000 gyertyafényt lehet elérni. A lámpa magassága 80 cm., átmérője 30 cm és a súlya 7 kilogram.

— Am 29. April Generalversammlung der Timişoaraer Gewerkekorporation. Die Timişoaraer Gewerkekorporation hielt eine Ausschusssitzung ab, in welcher beschlossen wurde, die Generalversammlung für den 29. April vormittags 10 Uhr einzuberufen. Sollte die Versammlung, die im Syndikatsgebäude abgehalten wird, nicht beschlussfähig sein, so findet ohne Rücksicht auf die Zahl der erschienenen Mitglieder die Generalversammlung zu derselben Zeit und an demselben Orte am 6. Mai statt.

— Villamosárammal végzik ki a cluji vágóhidon a jövőben az állatokat. A cluji interimbizottság felhatalmazta a vágóhid igazgatóságát, hogy 130.000 lej költséggel két villamos érzékelítő készüléket vásároljon és az állatokat azzal végezzék ki. Nyomban, ahogy a két készülék megérkezik, a humánus kivégzési mód életbe lép a cluji vágóhidon.

— Tíz lejjel drágították a rum, likőr és konyha árát. Most jelent meg a hivatalos lapban a kormány rendelete, amely a fényüzési és forgalmi adótörvény alapján a március 31-én készletben levő rumra, likőrré és konyakra literenként 10 lej külön illetéket vet ki.

— Új gyár Medias mellett. A Sonametán Medias környékén füstfeketegyárat állít fel. Ecélből a várostól öt hektár területű telket vett bérbe. A gyártáshoz földgázot fog használni a Sonametán. A gyár felállítását még ebben az évben megkezdik.

OMINÓZUS SZAM

— Bandikám, most már megmondhatod, hány lánynak udvaroltál az esküvőnk előtt.

— Tizenkettőnek. Sajnos, későn jöttem rá, hogy te vagy a tizenharmadik.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Directiunea Grupei de Ajutor de Inmormantare a Industrişilor din Arad face cunosut membrilor cari sunt in restanţă cu cotizaţiile lor, să achite restanţa in interesul lor propriu, fiindcă in conformitatea §-lui 14 şi 15 din statute calitatea lor de membri respiră automatic, adică dacă membrul decedează între timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizaţiunile sunt scadente după următorii membri decedaţi:

In grupa A) csoportban 765, Milan Szida Milán. In grupa B) csoportban 757, sot. lui Ferdinand Usztohal Ferdinándné.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Directiunea Grupelor de Inmormantare a Reunionei Civile de Binefacere din Arad prin prezenta comunică cu asociaţi, că cotizaţiunile de decedat sunt scadente până la numărul curent:

In grupa I. csoportban elhalt Urteily Andrásné, 685 sorszámgig, in grupa II. csoportban elhalt Ilie Todor Sîria 779 és Szida Milán Arad 780 tehát 780 sorszámgig.

Rugám membrii a asociaţiei schimbările de domiciliu la efectuarea plăţii cotizaţiilor.

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálzási járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatica megszűnik, azaz ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoportjai igazgatósága ezúton közli i. tagjaival, hogy a halálzási járulékok a következő sorszámgig esedékesek:

Kérjük tagjaink lakcímváltozásait a halálzási járulékok rendezésével egyidejűleg bejelenteni.

Hol és mit vásárolhat a Mercur-tag?

Női- és férfi szöveteket

az összes kelengyecikkekét
Friedmann és Schwartz
divatárúházaiban
ARAD, Str. Meşanu 4. Hunyadi-p.

Nászajándékok alkalmi ajándékok

legjobb beszerzési forrása
Kun József ékszerész
ARAD, Bul. Regina Maria.
Ékszerkészítés és átalakítás saját műhelyemben.

Czernóczky Imre

cipőüzlete
kéz és mérték után
cipők legjobb beszerzési forrása!!
Arad, Strada Mărăşesti 4. sz.

Jakobi Gyula vizsgázott fogász

ARAD, Str. Bucur 1. Rozsnyai-ház.

A tavaszi és nyári idényre beérkezett

CIPŐKET

legolcsóbban árusítja
Mercur Cipőárúház Rt.
ARAD, Piaţa Avram Iancu 21.

RÁDIÓ

alkatrészek és csövek legelőnyösebb beszerzési forrása

Geller Rádió

ARAD, Str. Brătianu 7.

Szemüvegek fényképezőgépek fotocikkek

Amatőr felvételek kidolgozása legjobban és legolcsóbban!

OPTICUM

Kun István
ARAD, Bul. Reg. Maria 18.

Iskolai írószerek Irodai felszerelések Rajz és technikai cikkek Nyomtatványok, stb.

Max Molnár és Tsa

Arad, Strada Brătianu és Strada Iosif Vulcan sarkán

Nagy Imre

női divattermében készülnek a legújabb újdonságok.
Arad, Strada Eminescu 2. sz.

Állandóan nagy választék férfi, női- és gyermek

CIPŐK

ben. Legolcsóbb ár, saját munka!
Czernóczky Mihály
ARAD, Str. Eminescu 20-22.

Baranyi Ferenc

uriszabósága
ARAD, Str. Brătianu 15.

Speciális

butor

nappali és

kombinált szoba

Reinhart

Fülöp butorgyár
ARAD, Str. Horia 2. Városházával szemben.

Szőrmebundák és téli

kabátok

nyári gondozása

szavatosság mellett. Villanyerőre berendezett porológép.

Engelhardt szőrmearúház
ARAD, Str. Eminescu 1. Vadász-kürt szálló épülete.

Női kabátok, retikülök

nagy választékban. Legújabb modellektől

Lyon divatárúház

Arad, Neuman-palota.

Ha még nem tagja a Mercurnak, jelentkezzen az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetében. Arad. Strada Brătianu 18.